

buitengewoon Bruckner

Programmaboekje

juni 2018

KAMERKOOR VOCOZA **XL**
o.l.v. SANNE NIEUWENHUIJSEN

Programma ^{XL} buitengewoon Bruckner

Hendrik Andriessen (1892 - 1981)

Qui habitat - achtstemmig koor a capella.

Johannes Brahms (1833 - 1897)

Vier Gesänge - (delen 1, 2,3) - driestemmig koor (sopraan – sopraan – alt) begeleid door harp en twee hoorns.

Franz Schubert (1797 - 1828)

Nachtgesang - vierstemmig koor (tenor – tenor – bariton – bas) begeleid door vier hoorns.

Hendrik Andriessen

Missa in Festo Immaculati Cordis Beatae Mariae Virginis - vierstemmig koor (sopraan – alt – tenor – bas) begeleid door vier hoorns, drie trompetten, drie trombones en een tuba.

Pauze

Anton Bruckner (1824 - 1896)

Mis in e klein - achtstemmig koor begeleid door twee hobo's, twee klarinetten, twee fagotten, vier hoorns, twee trompetten en twee trombones.

Staat uw MOBIELE TELEFOON uit?

Qui habitat - Hendrik Andriessen

Hendrik Andriessen leefde van 1892 tot 1981 en is een telg uit een katholieke familie van Nederlandse kunstenaars. Hij was de zoon van Nico Andriessen, organist van de Haarlemse Sint-Josephkerk en de schilderes Gezina Vester. Hij is een broer van de pianist en componist Willem Andriessen en de beeldhouwer Mari Andriessen. Zijn grootvader was de kunstschilder Willem Vester. In 1919 trouwde Hendrik Andriessen met Justina Anschütz. Zij kregen zes kinderen, van wie Jurriaan, Caecilia en Louis en Heleen ook bekende componisten/muzikanten waren.

Hendrik kon op zijn tiende al zo goed orgelspelen dat hij zijn vader als organist in de kerk verving. Zijn opleiding volgde hij aan het Amsterdams Conservatorium onder o.a. Bernard Zweers (compositie). Hij liet zich in zijn studietijd inspireren door Diepenbrock en Debussy. Langzamerhand ontwikkelde hij een eigen stijl en deed hij pionierswerk als componist van kerkmuziek. In zijn latere werk zijn sporen te vinden van twee componisten die met Andriessen deelden dat ze organist en componist waren en zeer goed konden improviseren op het orgel, namelijk Anton Bruckner en César Franck. De muzikale grammatica van Andriessen is, hoewel conservatief, van zijn eigen tijd. Zijn hele leven heeft Hendrik een prominente rol bekleed in het Nederlandse muziekleven.

Qui habitat (psalm 91)

Qui habitat in adjutorio Altissimi,
in protectione Dei cæli commorabitur.

Dicet Domino:

Susceptor meus es tu et refugium meum;

Deus meus, sperabo in eum.

Scapulis suis obumbrabit tibi,

et sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus:

non timebis a timore nocturno;

a sagitta volante per diem,

a negotio perambulante in tenebris,

a ruina et dæmonio meridiano.

Cadent a latere tuo mille,

et decem millia a dextris tuis;

ad te autem non appropinquabit.

Quoniam Angelis suis mandavit de te,

ut custodiant te in omnibus viis tuis.

Quoniam in me speravit,

liberabo eum:

protegam eum,

Gods bescherming in gevaren

Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is
gezeten, zal overnachten in de schaduw van
de Almachtige. Hij zal zeggen tegen de Heer:

Mijn toevlucht en mijn burcht,

mijn God, op Wie ik vertrouw!

Hij zal u beschutten met Zijn vlerken,

onder Zijn vleugels zult u de toevlucht nemen,

Zijn trouw is een schild en een pantser.

U zult niet vrezen voor het beangstigende van

de nacht, voor de pijl die overdag aan komt vliegen,

voor de pest, die in het donker rondgaat,

voor het verderf dat midden op de dag verwoest.

Al zullen er duizend vallen aan uw zijde

en tienduizend aan uw rechterhand –

bij u zal het onheil niet komen.

Want Hij zal voor u Zijn engelen bevel geven

dat zij u bewaren op al uw wegen.

Omdat hij liefde voor Mij opgevat heeft,

zal Ik hem bevrijden;

Ik zal hem in een veilige vesting zetten,

quoniam cognovit nomen meum.
Invocabit me, et ego exaudiam eum:
cum ipso sum in tribulatione.
Eripiam eum, et glorificabo eum:
longitudine dierum adimplebo eum,
et ostendam illi salutare meum.

want hij kent Mijn Naam.
Hij zal Mij aanroepen en Ik zal hem verhoren,
in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn,
Ik zal hem eruit helpen en hem verheerlijken.
Ik zal hem met lengte van dagen verzadigen,
Ik zal hem Mijn heil doen zien.

Vier Gesänge für Frauenchor mit zwei Hörner und Harfe - Johannes Brahms (We voeren alleen de eerste drie delen van de Vier Gesänge uit)

Dat hij lange tijd als koordirigent heeft gewerkt is een van de minder bekende feiten uit het leven van Brahms. In 1859 richtte hij zelf een vrouwenkoor op in Hamburg waarvan de leden werden gerekruteerd uit zijn privékring van muzikanten. Voor dit eigen koor componeerde hij vervolgens zelf veel werk. Waaronder deze vier liederen. Deze Vier Gesänge zijn gecomponeerd op teksten van verschillende dichters van die tijd. Het centrale thema (en romantisch motief) is dat van de relatie tussen de onvervulde liefde en de dood. In de eerste drie stukken klinkt dit thema in een eigenaardig bitterzoete sfeer. De invloed van het volkslied laat zich horen in de heldere strofe.

Het echte speciale en nieuwe aan de 'vier liedjes' is de unieke setting met twee hoorns en harp. Dat geeft een speciaal en eigen geluid. Brahms kiest voor de harp in plaats van de gebruikelijke piano vanwege de eerste regel van het gedicht van Ruperti in het eerste lied. Het toevoegen van twee hoorns aan de harp komt voort uit zijn eigen inspiratie. Het hele werk krijgt door de hoorn een ongetwijfeld romantische uitstraling.

De hoorn

De hoorn speelt een eigen rol in dit programma en verschijnt op verschillende manieren. Bijvoorbeeld in de koorliederen van Brahms als een begeleidend instrument in een zeer ongewone setting. Het geluid van de natuurhoorn roept verschillende associaties op. Sinds de oudheid in gebruik als signaalinstrument herinnert het ons aan het bos en de jacht. Meer in het algemeen doet de hoorn ons denken aan de natuur en idylle en wordt het door componisten ook voor die associatie benut. Het meest associëren we de hoorn met het tijdperk van de romantiek. Daar fungeert de hoorn als een onmisbare schakel tussen houtblazers en koperblazers door zijn karakteristieke timbre. Dat werd mogelijk door de introductie van de moderne kleptechnologie die in die periode voor de eerste keer op de toeter werd gezet. Daarmee kon de hoornist zonder problemen chromatische ladders spelen en dat gaf nieuwe dimensies voor het instrument. De volle warme en zachte klank werd ontdekt als ideale drager van expressie.

Es tönt ein voller Harfenklang

Es tönt ein voller Harfenklang,
den Lieb und Sehnsucht schwellen,
er dringt zum Herzen tief und bang
und lässt das Auge quellen.
O rinnet, Tränen nur herab,
o schlage Herz mit Beben!
Es sanken Lieb und Glück ins Grab,
verloren ist das Leben!

tekst: Friedrich Ruperti

Komm herbei, komm herbei, Tod!

Komm herbei, komm herbei, Tod!
Und versenk in Cypresse den Leib.
Lass mich frei, lass mich frei, Not!
Mich erschlägt ein holdseliges Weib.
Mit Rosmarin mein Leichenhemd,
o bestellt es!
Ob Lieb ans Herz mir tötlich kommt,
treu hält es.
Keine Blum, keine Blum süß
sei gestreut auf den schwärzlichen Sarg.
Keine Seel, keine Seel grüss
mein Gebein, wo die Erd es verbarg.
Um Ach und Weh zu wenden ab,
bergt alleine
mich wo kein Treuer wall ans Grab
und weine.

Tekst uit Twelfth Night van Shakespeare

Der Gärtner

Wohin ich geh und schaue,
in Feld und Wald und Tal,
vom Berg hinab in die Aue:
viel schöne, hohe Fraue,
grüss ich dich tausendmal.

In meinem Garten find ich
viel Blumen schön und fein,
viel Kränze wohl draus wind ich
und tausend Gedanken bind ich
und Grüsse mit darein.

Er klinkt een volle harpenklank
die versterkt wordt door liefde en verlangen
het dringt diep en angstig door tot het hart
en brengt tranen in de ogen.
Och loop nu, tranen, daarvan af
O hart, klop nu met beven!
Liefde en geluk verdwenen in het graf
verloren is het leven!

Kom naderbij, kom naderbij, Dood!
En leg mijn lichaam terneer in cypressenhout.
Laat me vrij, laat me vrij, noodlot!
Een bekoorlijke vrouw slaat mij dood.
O, bestel mijn doodshemd,
geurend naar rozemarijn
Of de liefde het hart nu dodelijk raakt,
het blijft trouw.
Geen bloem, geen bloem zo zoet
zij gestrooid op mijn zwarte zerk.
Geen ziel, geen ziel groete
mijn gebeente, waar de Aarde het verbergt.
Om geweeklaag te voorkomen,
leg mij slechts neer
waar geen ware geliefde mijn graf kan
bezoeken en wenen.

De tuinman

Waarheen ik ga en schouw,
in veld en bos en dal,
van de berg af in de landouw:
zeer schone, hoge vrouw,
ik groet je duizendmaal.

In mijn tuin daar vind ik
veel bloemen mooi en fijn
veel kransen daaruit wind ik
en duizend gedachten bind ik
en groeten daaraan bij.

Ihr darf ich keinen reichen,
sie ist zu hoch und schön,
die müssen alle verbleichen,
die Liebe nur ohnegleichen
bleibt ewig im Herze stehn.

Ich schein wohl froher Dinge,
und schaffe auf und ab,
und ob das Herz zerspringe,
ich grabe fort und singe,
und grab mir bald mein Grab.

Tekst: Joseph von Eichendorff

Nachtgesang im Walde - Franz Schubert

In Schuberts tijd was er een bekende familie van hoornspelers, de Lewy broers. Zij speelden zo fantastisch op de hoorn dat vele componisten speciaal voor hen componeerden. Een van de twee broers was de hoornspeler die Beethoven in gedachten had toen hij de bekende hoornsolo schreef in zijn negende symfonie. Beide broers leefden in de periode van de overgang van de natuurhoorn naar de moderne hoorn en stapten in de loop van hun leven over op de moderne hoorn.

Schubert liet de broers schitteren in zijn voor hen gecomponeerde *Nachtgesang im Walde*. Het lied werd in 1827 gecomponeerd voor een benefietconcert georganiseerd door de Lewy broers en uitgevoerd door vier solozangers. Twee van de vier hoornisten kwamen uit de Lewy familie.

De kritieken in de krant van de dag daarop waren vol lof: *De compositie van de vernuftige vocaal en toondichter Franz Schubert is betoverend effectief.*

Nachtgesang im Walde

Sey uns stets begrüßt, o Nacht,
Aber doppelt hier im Wald,
Wo dein Aug verstohlner lacht,
Wo dein Fußtritt leiser hallt!

Auf der Zweige Laubpokale
Gießest du dein Silber aus,
Hängst den Mond mit seinem Strahle
Uns als Lamp' in's Blätterhaus.

Säuselnde Lüftchen
Sind deine Reden;

Haar mag ik er geen aanreiken
zij is zo hoog en schoon
ze moeten allen verbleken
alleen de liefde zonder vergelijk
blijft eeuwig in het hart bestaan.

Ik zet mijn vrolijkste gezicht op
en doe alsof ik iets te doen heb,
en of het hart nu barst
ik graaf voort en zing,
en graaf me snel mijn eigen graf.

Nachtgezang in het woud

Wees ons steeds gegroet, o nacht,
Maar wel dubbel hier in 't bos,
Waar je oog verstolener lacht,
Waar je voetstap smooit in mos!

Op de takken, loofbokalen,
Giet je rijk je zilver uit
En de maan met al haar stralen
Hang j' als lamp in 't bladerhuis.

Suiz'lende windjes,
dat is jouw praten,

Spinnende Strahlen
Sind deine Fäden,
Was nur dein Mund beschwichtigend traf,
Senkt die Augen und sinket in Schlaf!

Und doch, - es ist zum Schlafen zu schön,
Drum auf und weckt mit Hörnergetön,
Mit hellerer Klänge Wellenschlag,
Was früh betäubt im Schlummer lag!
Es regt in den Lauben
Des Waldes sich schon;
Die Vöglein sie glauben,
Die Nacht sey entflohn.

Die wandernden Rehe
Verlieren sich zag;
Sie wännen, es gehe
Schon bald an den Tag;

Vom Quell her erschallt es,
Als wär' er erwacht;
Die Wipfel des Waldes
Erbrausen mit Macht;

Und rufen wir im Sange:
Die Nacht ist im Walde daheim,
So ruft auch Echo lange:
Sie ist im Wald daheim!

Drum sey uns, doppelt hier im Wald
Gegrüßt, o holde Nacht;
Wo Alles, was dich schön uns mahlt,
Uns noch weit schöner lacht.

Spinnende stralen
weef je als draden,
Wat maar jouw mond met tederheid raakt,
Sluit zacht het oog en zinkt dan in slaap.

En toch, dit is voor slapen te mooi,
Kom op, en wek met 'n hoorntoernooi,
Met heldere klanken, slag op slag
Wat vroeg bedwelmd te sluim'ren lag!
Het lijkt in het lover
van 't bos al reveil,
De vogels, zij menen:
de nacht is voorbij,

De dwalende reeën
gaan schuw uit het zicht;
Zij denken: nog even,
het wordt al weer licht.

De bomen gaan ruisen,
door wind aangejaagd,
De bron gaat aan 't bruisen,
als was zij ontwaakt!

En zingen wij bedachtzaam:
'De nacht voelt in 't bos zich wel thuis!',
Dan roept ook Echo langzaam:
'Hij voelt in 't bos zich thuis!'

Van ons dus dubbel, hier in 't woud,
Gegroet, o lieve, lieve nacht,
Waar al het moois dat jij ontvouwt
Nog mooier naar ons lacht.

vertaling © Lau Kanen; bron: LiederNet Archive

In Festo Immaculati - Hendrik Andriessen

De viering van het feest van het Onbevlekt Hart van Maria (In Festo Immaculati Cordis Beatae Mariae Virginis) stamt al uit de 17e eeuw. Met name in Frankrijk was het een populair feest onder het volk. In 1805 werd het, na eeuwen aarzelen, door het Vaticaan als feest erkend. De viering werd destijds geplaatst op de derde zondag na Pinksteren. Na een aantal naamswijzigingen en datumwijzigingen heeft het nu nog een bescheiden plaats naast andere Mariafeesten zoals de Maria Lichtmis, de Maria Tenhemelopneming en de Maria Onbevleete Ontvangenis.

In het kader van het Mariajaar in 1954 werd Hendrik Andriessen uitgenodigd de

gezangen van het Mariafeest te componeren. Er zou in het kader van de viering van het feest van het Onbevlekt Hart van Maria een massale volksmis in de open lucht georganiseerd worden. Andriessen verklaarde zich bereid het hele proprium (de reeks wisselende gezangen van de mis) te componeren voor het honorarium van 500 gulden. Het resultaat is deze mis, in drie weken geschreven. En de enige mis die hij schreef met begeleiding door een instrumentaal ensemble. De reden daarvoor en de keuze voor een koperensemble was natuurlijk dat de mis in de buitenlucht plaatsvond. Sindsdien is deze mis weinig uitgevoerd. Vocoza heeft veel moeite gedaan om de partituur te achterhalen.

**Cantica Propria Festum Immaculati Cordis
Beatae Mariae Virginis**

Adeamus con fiducia ad thronum gratiae
ut misericordiam consequamur inveniamus
in auxilio opportune.

Eruclavit cor meum verbum bonum
dico ego opera mea regi
Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper
et in saecula saeculorum. Amen.

Exsultabit cor meum in salutari tuo.
Cantabo Domino qui bona tribuit mihi
Et psallam nomini Domini altissimi.

Memores erunt nominis tui in omni gene-
ratione et generationem: propter ea populi
confitebuntur tibi in aeternum. Alleluja.

Magnificat anima mea Dominum.
Et exsultavit spiritus meus in salutari meo.
Alleluja.

Exsultavit spiritus meus in salutari meo;
Quia fecit mihi magna qui potens est,
Et sanctum nomen eius.

Dixit Jesus matri suae: Mulier ecce filius tuus.
Deinde dixit discipulo: Ecce mater tua.
Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.

**Lied voor het feest van het onbevleete hart
van de heilige maagd Maria**

Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot
den troon der genade, opdat wij barmhartig-
heid mogen verkrijgen, en genade vinden, om
geholpen te worden ter bekwamer tijd.

Mijn hart geeft een goede rede op; ik zeg mijn
gedichten uit van een Koning.
Glorie zij de Vader, en de Zoon, en de heilige
Geest.
Zoals het was in den beginne en nu en altijd
en tot in de eeuwen der eeuwen. Amen

Mijn hart zal zich verheugen in Uw heil;
ik zal tot de Heer zingen, omdat Hij aan mij
welgedaan heeft. En ik zal Uw Naam psalmzin-
gen, o Allerhoogste!

Ik zal Uws Naams doen gedenken van elk ge-
slacht tot geslacht; daarom zullen U de volken
loven, eeuwiglijk en altoos. Halleluja.

Mijn ziel maakt groot de Heer,
en mijn geest heeft zich verblijd over mijn
Heiland. Halleluja.

Mijn geest heeft zich verblijd over mijn Hei-
land; omdat de Machtige grote dingen aan mij
gedaan heeft. En heilig is Zijn naam.

Jezus sprak tot Zijn moeder: Vrouw, zie uw
zoon. Vervolgens sprak hij tot zijn leerling: zie
uw moeder. En vanaf dat tijdstip nam de
discipel haar aan als de zijne.

Mis in e klein - Anton Bruckner

Het was 1869. Bruckner dirigeerde de eerste uitvoering van zijn mis in e klein zelf. Een uitvoering ter viering van de bouw van de kapel van de nieuwe kathedraal van Linz. Later beschreef hij deze dag als de meest glorieuze dag van zijn leven. Dat kwam omdat hij lang had moeten wachten op waardering voor zijn werk. Het was een tijd met grote muzikale verandering en de nieuwe lichte muziek liefhebbers die zich verzamelde rondom Wagner lieten Bruckner links liggen. Terwijl ook de conservatievere aanhang die rond Brahms zwerfde hem niet moest. Bruckner stond bekend als een onzekere man die onder dit alles veel heeft geleden. Het duurde na de uitvoering van deze mis nog bijna 20 jaar voordat de grote dirigenten zijn werk gingen uitvoeren en zijn muziek in de genade viel bij de gevestigde muziekwereld. Tot dan verdiende hij zijn brood als organist bij de kathedraal van Linz.

Bruckner was een diep gelovige man. Hij stond in de kerk vaak naast het orgel 'met zijn ogen extatisch gericht op het gewelfde plafond en zijn lippen bewegend in stil gebed'. Hij verafgoodde niet alleen Wagner, wat duidelijk terug te horen is in zijn gebruik van harmonieën, maar liet zich ook beïnvloeden door Bach, Haydn, Mozart en Palestrina.

Deze mis in e klein is muziek met een oude ziel, maar geschreven met de hand van een 19e-eeuws componist. Om meerdere redenen heeft deze mis een kenmerkend eigen geluid. Bruckner kiest voor het koor dat fungeert als de strijkerssectie van het orkest. Wie anders dan de menselijke stem kan het zingende geluid van strijkers beter vervangen? Bruckner combineert de renaissancestijl van Palestrina met het moderne gebruik (in zijn tijd) van instrumenten. Dat geeft een geheel eigen kenmerkende stijl. Daarnaast kiest hij voor de unieke combinatie van achtstemmig koor en vijftien blaasinstrumenten die tezamen een uniek geluid produceren. Hij kiest ook om praktische reden voor een blaasensemble omdat de viering in de buitenlucht plaats moest vinden en er flink wat geluid moest worden geproduceerd. Door deze aparte bezetting wordt deze prachtige mis echter te weinig uitgevoerd.

Kyrie & Gloria

Kyrie eleison

Christe eleison

Kyrie eleison

Heer, ontferm U.

Christus, ontferm U.

Heer, ontferm U.

Gloria in excelsis Deo.

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

Laudamus te.

Benedicimus te. Adoramus te.

Glorificamus te.

Gratias agimus tibi.

Eer aan God in den hoge,

en vrede op aarde aan de mensen van goede wil

Wij loven U.

Wij prijzen en aanbidden U

Wij verheerlijken U

en zeggen U dank

propter magnam gloriam tuam
Domine Deus Rex caelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite
Jesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei,
Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam tu solus Sanctus.
Tu solus Dominus.
Tu solus Altissimus.
Jesu Christe.
Cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris.
Amen.

Credo

Credo in unum Deum.
Patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,
visibilium omnium et invisibilium.
Et in unum Dominum Jesum Christum,
Filium Dei, unigenitum.
Et ex Patre natum
ante omnia saecula.
Deum de Deo, Lumen de Lumine,
Deum verum de Deo vero.
Genitum, non factum,
consubstantialem Patri
per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines,
et propter nostram salutem
descendit de caelis.
Et incarnatus est
de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis:
sub Pontio Pilato passus et sepultus est.

voor Uw grote heerlijkheid.
Heer, God, hemelse Koning
God, almachtige Vader;
Heer, eniggeboren Zoon,
Jezus Christus.
Heer God, Lam Gods,
Zoon van de Vader.
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
aanvaard ons gebed.
Gij, die zit aan de rechterhand van de Vader,
ontferm U over ons.
Want Gij alleen zijt de Heilige.
Gij alleen de Heer.
Gij alleen de Allerhoogste
Jezus Christus,
met de heilige geest
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

Ik geloof in één God,
de almachtige Vader.
Schepper van hemel en aarde,
van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.
En in één Heer, Jezus Christus,
eniggeboren zoon van God.
Geboren uit de Vader
vóór alle tijden.
God uit God, Licht uit Licht,
ware God uit ware God.
Geboren, niet geschapen,
één in wezen met de Vader
en dóór Wie alles geschapen is.

Hij is voor ons, mensen
en omwille van ons heil
uit de hemel neergedaald.
Hij heeft het vlees aangenomen
door de heilige Geest
uit de maagd Maria,
en is mens geworden.
Hij werd ook voor ons gekruisigd.
Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus en is

Et resurrexit tertia die
secundum Scripturas.
Et ascendit in caelum:
Sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria
iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis.

Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem:
qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio
simul adoratur et conglorificatur;
qui locutus est per Prophetas.
Et unam sanctam catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissionem
peccatorum.
Et expecto resurrectionem mortuorum
et vitam venturi saeculi.
Amen.

Sanctus & Benedictus

Sanctus, sanctus, sanctus,
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis,
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi
miserere nobis.

Dona nobis pacem.

begraven. Hij is verrezen op de derde dag,
volgens de Schriften.
Hij is opgevaren ten hemel:
zit aan de rechterhand van de Vader.
Hij zal wederkomen in heerlijkheid
om te oordelen levenden en doden.
En aan zijn rijk komt geen einde.

En (ik geloof) in de Heilige Geest,
die Heer is en het leven geeft;
die voortkomt uit de Vader en de Zoon;
die met de Vader en de Zoon
tezamen wordt aanbeden en verheerlijkt;
die gesproken heeft door de profeten.
Ik geloof in de ene, heilige, katholieke
en apostolische kerk.
Ik belijd één doopsel tot vergeving
van de zonden.
Ik verwacht de opstanding van de doden
en het leven van de komende tijd.
Amen.

Heilig, heilig, heilig,
de Heer, de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.
Gezegend Hij die komt in de naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

Lam Gods, dat wegneemt
de zonden der wereld,
ontferm U over ons.

Geef ons vrede.

VSBfonds,
iedereen doet mee

Dit concert werd mogelijk gemaakt door
financiële bijdragen van het Amsterdams
Fonds voor de Kunst, het VSBFonds en
het Prins Bernhard Cultuur Fonds.

David Kutz is de leidende kracht achter het blazersensemble. Hij heeft de professionals gevraagd die op hun beurt weer de master studenten hebben geselecteerd. Het blaasensemble is samengesteld uit enerzijds professionals waarvan het merendeel speelt bij de Nederlandse toporkesten het Nederlands Philharmonisch Orkest, het Balletorkest of het Residentie orkest en anderzijds uit masterstudenten, studenten in hun laatste jaar van het conservatorium. Dit biedt de studenten een goede gelegenheid om, samen met professionals, ervaring op te doen. Ervaring die broodnodig is om straks een plek te bemachtigen in een professioneel ensemble.

David bekleedt de Solo-tubapositie van het Nederlands Philharmonisch Orkest en is ook een graag geziene gastspeler bij prestigieuze orkesten waaronder het Koninklijk Concertgebouw-orkest, RCO Brass, Residentie Orkest, Rotterdams Philharmonisch Orkest, Radio Filharmonisch Orkest, Metropole Orkest, Zürich Opera en Royal Flemish Philharmonic. David is actief lid van Splendor Amsterdam, treedt op in solo recitals en is Yamaha International Artist and Lätzsch Cimbasso performing Artist.

David heeft bij het stuk van Andriessen de partijen voor de blazers lichtelijk aangepast omdat het stuk niet wordt uitgevoerd met het oorspronkelijke aantal van drie maar met slechts twee trompetten.

Hoorn

Miek Laforce, NedPho

Fred Molenaar, NedPho

Margreet Mulder, TenToon

Liz Chell, Residentie orkest

Klarinet

Ina Hesse, het Balletorkest

Leire Ruiz, Orzán trio

Hobo

Bert Steinmann, het Balletorkest

Anna Marieke Zijlstra, masterstudent

Fagot

Maud van Daal, het Balletorkest

Thomas Dulfer, masterstudent

Trompet

Sven Berkelmans, masterstudent

Gwangil Kim, masterstudent

Trombone

Harrie de Lange, NedPhO

José Agudo, masterstudent

Wouter Iseger, NedPhO

Tuba

David Kutz, NedPhO

Harp - Majsja Koperberg behaalde haar Master diploma in 2016 aan het Conservatorium van Amsterdam.

Sanne Nieuwenhuijsen

Sanne Nieuwenhuijsen (1979) is sinds 2008 de vaste dirigent van Kamerkoor Vocoza. Ze begon haar muzikale opleiding op de Kathedrale Koorschool Utrecht. Aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag

studeerde ze hoofdvak Koordirectie bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt. Daarnaast volgde ze ook het hoofdvak Solozang bij Sasja Hunnago en Gerda van Zelm. Na haar studie volgde Sanne masterclasses koordirectie bij onder meer Tonu Kaljuste, het Nederlands Kamerkoor, Veljo Tormis en Kaspar Putnins. In 2014 volgde ze een masterclass bij Frieder Bernius en het Stuttgarter Kammerchor. Sinds 1998 heeft Nieuwenhuijsen als (assistent-)dirigent voor een reeks van gezelschappen gestaan, waaronder het Kathedrale Koor Utrecht (1999-2004), Capella Catharina Utrecht (1999-2004), Voces Lauri (2000-2003), Kamerkoor Venus (2004-2004) en Erasmus Kamerkoor (2003-2010) en het Toonkunstkoor Amsterdam (vanaf 2004). Ook leidde zij diverse projectkoren in Nederland en coacht zij regelmatig (semi-) professionele ensembles. Deelnames aan (internationale) koorfestivals leverden meerdere malen eerste prijzen op met deze ensembles.

Naast de vaste dirigent van Kamerkoor Vocoza is Sanne als Magistra Cantus verbonden aan het Muziekinstituut van de Kathedraal Sint Bavo te Haarlem en als dirigent/muziekdocent aan de daaraan verbonden Koorschool Haarlem.

Kamerkoor Vocoza

Kamerkoor Vocoza bestaat uit 24 geschoolde amateurzangers, die samen een behoorlijk professioneel niveau weten te bereiken. Het koor staat sinds 2008 onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen, en heeft een vaste plaats in het concertleven in de regio Amsterdam/Haarlem verworven. Vocoza brengt gemiddeld twee eigen concertreeksen per jaar, en draagt inmiddels geregeld bij aan externe producties. Vocoza (de naam is een afkorting van Vondelpark Concertgebouwuurt Zangers) werd opgericht in 1980 door Paul Hameleers. In 1981 nam diens zoon Frank de leiding over. In 1990 werd Ira Spaulding dirigent. Moderne Amerikaanse koormuziek vormde lange tijd een speerpunt in de programmering. Zo verzorgde Vocoza in juni 2001 de Nederlandse première van zes hedendaagse madrigalen van Morten Lauridsen. Onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen is het koor nieuwe artistieke wegen ingeslagen. Het hoofdaccent ligt op 20e en 21e eeuwse koormuziek uit Europa en de VS. Daarbij wordt de lat steeds hoger gelegd. Zo zong het koor o.m. de Mis in g van Francis Poulenc, de Reincarnations van Samuel Barber, het Motet voor

Vaste leden van Vocoza:

Sopranen: Henny Brouwer, Corinna Dästner, Saskia Eelman, Henriëtte van Hoek, Emma van Opstal, Diète Sybesma, Lianne Verhaar, Loes Voskamp.

Alten: Loes Aartsen, Sigrid Bröcheler, Olga Hasenack, Hilke Molenaar, Joke Scholten, Renée Weder.

Tenoren: Marten Jan Geertsema, Thomas Kloppenburg, Peter Schouten, Maarten Streekstra.

Bassen: Bram Bos, Rob Kloppenburg, Alexander Orthel, Berend de Vries, Hein Walter, Nico Witteman.

de kardinaal van Daan Manneke, Harmony of the Spheres van Joep Franssens, en Songs of Love and Eternity, en Le vrai visage de la paix van Rudolph Escher. Met de bevrogen Nieuwenhuijsen zoekt Vocoza ook naar nieuwe kruisbestuivingen tussen koormuziek, theater en kunst. Een theatraal programma met muziek op teksten van Goethe en Shakespeare en dialogen van Hans van Hechten en Vastert van Aardenne werd zeer goed ontvangen. Met het Hollands Requiem (het Deutsches Requiem van Brahms in de hertaling van Jan Rot) liet Vocoza in 2012 horen dat het als klein ensemble ook de grotere oratoriumwerken heel goed aankan. Vocoza is ook te zien en te horen in de film Nummer veertien, *home*, van de beeldend kunstenaar Guido van der Werve. Die film won in 2013 een Gouden Kalf. In het voorjaar van 2015 stond Kamerkoor Vocoza in het voorprogramma van het Nederlands Kamerkoor.

Een uitgebreid historisch overzicht vindt u op: www.vocoza.nl/historie.

Volg ons op Facebook: facebook.com/vocoza

Vacatures

Kamerkoor Vocoza heeft op dit moment een vacature voor twee tenoren, een lage alt en een hoge sopraan. Denk je dat jouw stem past in het koor, mail dan naar info@vocoza.nl.

Vocoza XL

Kamerkoor Vocoza is voor deze gelegenheid uitgebreid met twaalf zangers:

Sopranen: Hanneke Huiberts,

Masja Koperberg, Debora van Straaten, Lena van der Vaart, Myrtle van der Wel.

Alten: Sunniva Matla, Myrthe Nieuwenhuizen, Jo-Els van der Woude.

Tenoren: Karel Blommesteijn, Wout Janse, Adriën Kuijten, Arjen van Sandick, Ruben Timmer.

Bassen: Timoté Beemster, Bart van de Rotten, Kornelis de Witt.

Anton Bruckner

Colofon

Organisatie: Olga Hasenack, Berend de Vries

Toelichtingen: Hilke Molenaar

Regie vertalingen: Nico Witteman

Foto Vocoza: Babs Witteman

Publiciteit: Bram Bos, Maarten Streekstra

Website, ontwerp flyer: Bram Bos

Vormgeving boekje: Hein Walter

Word vriend van Vocoza

Met uw hulp kan Vocoza bijzondere concerten blijven geven. Stort 30 euro of meer op rekening NL05 INGB 0005 0572 19 t.n.v. Vocoza in Amsterdam, en wees verzekerd van een goede plek, naast de korting die u op de toegangskaarten krijgt.

Komende Concerten

24 en 25 november, in Amsterdam en Haarlem, en 15 en 16 juni 2019, ook in Amsterdam en Haarlem.

